

OBSAH

Úvod	11
OBECNÁ ČÁST	
1 Alternativní způsoby řešení trestních věcí	17
1.1 Důvody zavádění alternativních způsobů řešení trestních věcí do českého právního řádu	17
1.1.1 Kapacita věznic, která najednou nestačí	17
1.1.2 Dlouhé, náročné a nákladné trestní řízení	17
1.1.3 Problémy nepodmíněného trestu odnětí svobody	18
1.1.4 Rozvoj idejí restorativní justice	18
1.2 Systematika alternativních způsobů řešení trestních věcí	20
1.2.1 Alternativní opatření vně systému trestního práva hmotného i procesního	22
1.2.2 Hmotněprávní alternativní opatření	26
1.2.3 Procesněprávní alternativní opatření	29
2 Pojem odklonu v trestním řízení	31
2.1 Úvod	31
2.2 Vývoj pojmu odklon v trestním řízení a jeho stávající definice	31
2.2.1 Pojem odklonu v trestním řízení – minulost	31
2.2.2 Pojem odklonu v trestním řízení – současnost	36
2.3 Znaky odklonu v trestním řízení	47
2.3.1 Aplikovatelnost odklonů pouze v případě trestných činů, resp. trestních věcí, u kterých je dána jak skutková, tak právní jednoduchost	47
2.3.2 Nenárokovost účinného uplatnění odklonů	49
2.3.3 Rozhodující orgán	49
2.3.4 Souhlas obviněného	50
2.3.5 Finální výsledek úspěšného uplatnění odklonu vytváří překážku věci pravomocně rozhodnuté	50
2.3.6 Trestní řízení končí bez vyslovení viny obviněného, bez uložení trestu, a tedy i bez s tím spojené stigmatizace pachatele	50
2.3.7 Nutně intenzivnější vzájemná spolupráce stran než v případě standardního trestního řízení	51
2.3.8 Podstata a účel odklonu	51

2.3.9 Racionalizace systému trestní justice a důraz na zrychlení a zjednodušení trestního řízení	51
2.3.10 Vliv principů restorativní justice	52
2.3.11 Výsledek řízení reflektuje potřeby obviněného a poškozeného	52
2.4 Instituty tradičně řazené pod pojem odklonu v trestním řízení	56
2.4.1 Problematika trestního příkazu	56
2.4.2 Problematika dohody o vině a trestu	58
2.4.3 Ostatní	60
2.5 Shrnutí	63
3 Mezinárodní, historické a ústavněprávní aspekty odklonů v trestním řízení	69
3.1 Mezinárodní iniciativy v oblasti odklonů v trestním řízení	69
3.1.1 Organizace spojených národů	69
3.1.2 Rada Evropy	72
3.1.3 Evropská unie	76
3.1.4 Mezinárodní společnost pro trestní právo	76
3.2 Vybrané milníky vývoje právní úpravy odklonů v trestním řízení	78
3.3 Ústavněprávní a mezinárodněprávní limity odklonů v trestním řízení	81
4 Podstata a účel odklonů v trestním řízení	85
4.1 Výchova a preventivní působení na obviněného	85
4.2 Vyvarování se nadměrné stigmatizace obviněného	88
4.3 Reflexe principů restorativní justice	88
4.4 Ochrana práv a zájmů poškozeného	92
4.5 Racionalizace systému trestní justice	94
4.6 Nalezení a používání méně intenzivních, avšak stále dostatečně efektivních forem státního donucení	97
4.7 Specifika odklonů v trestním řízení v trestních věcech mladistvých	99
4.8 Specifika odklonů v trestním řízení v trestních věcech právnických osob	101
4.9 Kritické ohlasy stran odklonů v trestním řízení	103
ZVLÁŠTNÍ ČÁST	
5 Podmíněné zastavení trestního stíhání	109
5.1 Charakter podmíněného zastavení trestního stíhání	109

5.2	Podmínky aplikace podmíněného zastavení trestního stíhání	109
5.2.1	Trestní řízení vedené pro přečin	110
5.2.2	Souhlas obviněného	111
5.2.3	Doznání obviněného	113
5.2.4	Náhrada škody nebo vydání bezdůvodného obohacení poškozenému	117
5.2.5	Podmíněné zastavení trestního stíhání jako dostatečné vyřízení trestní věci	124
5.2.6	Asperační varianty podmíněného zastavení trestního stíhání podle § 307 odst. 2 tr. řádu	126
5.3	Postup v řízení o podmíněném zastavení trestního stíhání	132
5.3.1	Rozhodování o podmíněném zastavení trestního stíhání	133
5.3.2	Rozhodování o osvědčení obviněného	139
6	Narovnání	145
6.1	Charakter narovnání	145
6.2	Podmínky aplikace narovnání	146
6.2.1	Trestní řízení vedené pro přečin	146
6.2.2	Souhlas obviněného a poškozeného	149
6.2.3	Prohlášení obviněného o tom, že spáchal skutek, pro který je stíhán	150
6.2.4	Náhrada újmy nebo vydání bezdůvodného obohacení poškozenému	152
6.2.5	Složení peněžité částky určené státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti	154
6.2.6	Narovnání jako dostatečné vyřízení trestní věci	162
6.3	Postup v řízení o narovnání	164
6.3.1	První fáze řízení o narovnání	164
6.3.2	Druhá fáze řízení o narovnání	166
7	Odklony ve zkráceném přípravném řízení	172
7.1	Úvodem ke zkrácenému přípravnému řízení	172
7.2	Podmíněné odložení podání návrhu na potrestání	174
7.2.1	Podmínky aplikace podmíněného odložení podání návrhu na potrestání	175
7.2.2	Postup v řízení o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání	179
7.3	Odložení věci při schválení narovnání	184
7.3.1	Hlavní rozdíly mezi narovnáním ve zkráceném přípravném řízení a standardním přípravném řízení	184

8 Odklony v trestním řízení v trestních věcech mladistvých	186
8.1 Úvodem k odklonům v trestním řízení v trestních věcech mladistvých	186
8.2 Obecné podmínky aplikace odklonů v trestním řízení v trestních věcech mladistvých	188
8.2.1 Důvodné podezření ze spáchání provinění	189
8.2.2 Připravenost mladistvého nést odpovědnost za spáchaný čin	190
8.2.3 Připravenost mladistvého vypořádat se s příčinami svého činu	191
8.2.4 Připravenost mladistvého přičinit se o odstranění škodlivých následků jeho provinění	192
8.2.5 Závazek mladistvého k určitému chování omezujícímu možnosti spáchání dalších provinění	192
8.3 Zvláštnosti odklonů v trestním řízení podle trestního řádu	196
8.4 Odstoupení od trestního stíhání	201
8.4.1 Charakter odstoupení od trestního stíhání	201
8.4.2 Obligatorní podmínky aplikace odstoupení od trestního stíhání	202
8.4.3 Fakultativní podmínky aplikace odstoupení od trestního stíhání	206
8.4.4 Postup v řízení o odstoupení od trestního stíhání	210

PRAKTICKÁ, KOMPARATIVNÍ A ÚVAHOVÁ ČÁST

9 Odklony v trestním řízení v aplikační praxi	219
9.1 Dospělí obvinění	219
9.1.1 Podmíněné zastavení trestního stíhání	220
9.1.2 Narovnání	222
9.1.3 Odklony ve zkráceném přípravném řízení	223
9.2 Mladiství obvinění	225
9.2.1 Podmíněné zastavení trestního stíhání	226
9.2.2 Narovnání	228
9.2.3 Odklony ve zkráceném přípravném řízení	228
9.2.4 Odstoupení od trestního stíhání	231
9.3 Obviněné právnické osoby	232
9.3.1 Podmíněné zastavení trestního stíhání	232
9.3.2 Narovnání	234
9.3.3 Odklony ve zkráceném přípravném řízení	235
9.4 Shrnutí aktuálního stavu	237

9.4.1 Dospělí obvinění	237
9.4.2 Mladiství obvinění	237
9.4.3 Obviněné právnické osoby	238
9.5 Analýza současného stavu aplikace odklonů v trestním řízení	239
9.5.1 Současná aplikace odklonů v trestním řízení v obecné rovině	239
9.5.2 Podmíněné zastavení trestního stíhání	241
9.5.3 Narovnání	242
9.5.4 Odklony ve zkráceném přípravném řízení	245
9.5.5 Odklony v trestním řízení v trestních věcech mladistvých ...	246
9.5.6 Odklony v trestním řízení v trestních věcech právnických osob	248
10 Odklony v trestním řízení ve vybraných zahraničních právních úpravách	249
10.1 Slovenská právní úprava odklonů v trestním řízení	249
10.1.1 Podmíněné zastavení trestního stíhání	250
10.1.2 Podmíněné zastavení trestního stíhání spolupracujícího obviněného	253
10.1.3 Smír	255
10.2 Rakouská právní úprava odklonů v trestním řízení	257
10.2.1 Obecné podmínky pro odstoupení od trestního stíhání podle § 198–199 a § 205–209 rakouského trestního řádu	258
10.2.2 Odstoupení od trestního stíhání po zaplacení peněžité částky	260
10.2.3 Odstoupení od trestního stíhání po vykonání obecně prospěšných prací	261
10.2.4 Odstoupení od trestního stíhání po skončení zkušební doby	262
10.2.5 Odstoupení od trestního stíhání na základě narovnání ...	263
10.2.6 Odstoupení od trestního stíhání podle § 209a a 209b rakouského trestního řádu	264
10.2.7 Odklony v trestním řízení v trestních věcech mladistvých	266
11 Odklony v trestním řízení v novém trestním řádu – recentní úvahy zákonodárce a návrhy de lege ferenda	268
11.1 Odklony v trestním řízení v novém trestním řádu – recentní úvahy zákonodárce	268
11.1.1 Systematika nového trestního řádu	269

11.1.2	Obecná koncepce odklonů v trestním řízení	269
11.1.3	Jednotlivé formy odklonu v trestním řízení	270
11.2	Návrhy de lege ferenda	272
11.2.1	Změny vztahující se ke všem formám odklonu v trestním řízení	272
11.2.2	Podmíněné zastavení trestního stíhání	285
11.2.3	Narovnání	296
11.2.4	Odklony ve zkráceném přípravném řízení	311
11.2.5	Odklony v trestním řízení v trestních věcech mladistvých se zaměřením na odstoupení od trestního stíhání	313
	Závěr	324
	Seznam použitých zkratk	329
	Seznam použité literatury a pramenů	331
	Abstrakt	349
	Klíčová slova	350
	Abstract	351
	Key words	352
	Věcný rejstřík	353